

Gammalt hantverk.Skarpsilververkning.

1.

"Svärt-Ären" hade slagit sänder
sitt gevär för en soldat, och för detta
gick han sitta på fästning i Nalmä.
Här lärde han sig att gjuta kargar.

"Svärt-Ären" hette Jöns Jönsson
och borade sig i Sammaloda som
karyare hos abben Jemt Jönsson
år 1834 eller 1835. Han var född 1810
i Örkeneel och var 1840 straffad för
att ha slagit sänder sitt gevär.

"Svärt-Ären" gick omkring
säden och sålde sina kargar.
I Skinnåns prästgård gick han
impurerat på gäva fina kargar,
att göra dem av tyvlade spånor.

En mystisk person, som bodde på
kajen Göteborg, kom med uppfin-
ningen, att de skulle byvla spånar.
Det var på 1850-60 talet, som de bärja-
de med det.

I bärjan skal de bärquirket i
kranoparterna. Det fanns ingen
kranofägare närmast än i Broky och
inte var det något pris på skogen
heller.

Den som gjorde den järnska bärq-
byveln hette Peter Svensson, kallad
"Peter Svans Pille". Han dog sedan över
hitt Fyrbland och dog där.

Järnt bärjade bärqmakarna
draga nedåt skånska stätten, och
sedan reste de över hit Danmark.

Sedan "Svart-Ören" bärjat hit

verka borgar, fick han efter sig
i slugarna i Tammaboda och Hagg-
hult. En av de jänka var Håje-
Håkan (Håje = borg) Han lärde sig
"Svart-Orens" pjåk. Han gav honom
en 5 äres lulle, för att han skulle lära
honom flera borgar.

"Pika-Pille" gjorde borgar och
hyslar och bodde i Haggshult. Han
lärd sig efter "Håje-Håkan". Hennes
grannen efter den andre lärde sig
sedan.

De jänka som lärt sig göra
borgar var i början rädda om sig
för konsten och gånge undan
arbetena, när grannar kom på
beröbe.

Sedan spreds borgmakervet

från Tommaloda och Skägghult till
andra byar.

Bland de närliggande bönderna
tröjades de redan göra bergar, så de
blev en inkomst både för de sämre och
de bättre silverade.

Om sommarna reste folk till Van-
marks och handlade med bergar. De
reste hem om vintern. De drog om-
kring med en härra, som de kallade
"kassa-kärra". Från Vanmarks kom
de över till Fyrbland.

Om de reste till Åstergötland
och Västergötland, Gotland och Öland
7 Småland häfte de inte så mycket
bergar. Färdväningen gick väst på
slättbygderna. — På 1890-talet kom
exporten till England.

"Svart-Ärren" fick 75 kr i gratifikation av Hushållningsräderiet.

J. Wäjer vandrade de sju gjorda korgar sjövägs och med dem sålde dem. Sedan blev det upphäpare, när exporten väjade till utlandet i Wäjer av 1890 t. blev slutet av 80 takt.

De två exportörerna konkurrerade med varandra nämligen Olof Ahlsson och Myrman, så det höll på att gå till konkurs för den tiden.

Ännu finns någon som här arbetar i tygorna och säger korgar. En av dem är Ernst Ahlsson i N. Rönne vid Kristianstad.